

KONYA TİCARET BORSASI EV SAHİPLİĞİNDE

UHK 2026 HASAT ÖNCESİ

Hububat Kongresi

3-4-5 Nisan
2026
Konya

SU KAYNAKLARININ ETKİN KULLANILMASI VE MİLLİ SU PROJESİ

Celil ÇALIŞ - Konya Şeker Zirai Üretim Koordinasyon Müdürü

En Eski Meslek ve Ulusal Güvenlik: Tarım

Başka bir ikame kaynağı bulunmamaktadır.

- Gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun, ekonomik hayatın temeli.
- Gıda maddesi gereksinimi ve tarıma dayalı sanayinin ham maddesi.
- İstihdam kaynağı ve dışa bağımlılığın önlenmesinin yegane yolu.

Türkiye Tarımının Kırılgan Denge Tablosu

Arazi Paneli

Toplam Alan:
78 Milyon Hektar

Sulanabilir Arazi:
20 Milyon Hektar

Filli Sulanan:
Yalnızca
6.8 Milyon Hektar

Kullanılabilir su potansiyelinin çok altında kalan mevcut sulama altyapısı.

Nüfus Sıkışması Paneli

%50

Türkiye nüfusunun %50'si, yüzölçümünün çok küçük bir bölümünü oluşturan siyah noktalı bölgelere hapsolmuş durumda. Kırsal alanlar hızla boşalıyor.

Kırsal Çöküş Paneli

Kırsal Nüfus Oranı: Sadece %24
Genç nüfusun tarımdan uzaklaşması.

57
Kırsal Yaş Ortalaması

Türkiye ortalaması 34.5 iken. Çiftçimiz yaşlanıyor, üretim riske giriyor. Tanımda kuşak devri sorunu.

Su Hayattır, Su Medeniyettir

“

Suyun deęeri, kuyu
kuruyunca anlaşılır.

– Thomas Fuller ”

Su; istenilen yer, miktar ve zamanda bulunmayan, yenilenebilir ancak **sınırlı** bir stratejik kaynaktır.

Türkiye'nin Su Envanteri ve Tüketim Dağılımı

En yoğun su talebi tartışmasız olarak **tarım sektöründedir.**

KÜRESEL BAĞLAM: SU AZLIĞI ÇEKEN BİR ÜLKEYİZ

KIŞI BAŞINA DÜŞEN SU MİKTARI (m³)

Güney Amerika

• 23,000 m³

Dünya Ortalaması

• 7,600 m³

Batı Avrupa

• 5,000 m³

Türkiye

• 1,350 m³ (Su stresi sınırında) ⚠

Suriye

• 1,200 m³

Kişi başına düşen kullanılabilir su miktarı 2000 m³'ün altında olan ülkeler 'su azlığı' çeken ülkelerdir. Gölet ve barajlarımızda iklim değişikliği sebebiyle doluluk oranları %30'lara düşmüştür.

Coğrafi Paradoks: İnsan, Su ve Toprak Uyumsuzluğu

NÜFUS YOĞUNLUĞU

Nüfusun %76'sı şehirlerde, %50'si dar bölgelerde sıkışmış durumda.

SU HAVZALARI

Su kaynakları dağlık, engebeli ve tarım dışı sınır bölgelerinde yoğun.

TARIMSAL ÜRETİM

En geniş sulanabilir tarım arazilerimiz (Konya Havzası gibi) suyun en az olduğu yerlerde.

Nüfusumuz, en verimli topraklarımız ve su kaynaklarımız coğrafi olarak birbirine terstir.

Coğrafi Engeller ve Kayıp Su Gerçeği

%52

(Kullanılmayan Su)

112 Milyar m³ tatlı su varlığımızın yalnızca %48'ini kullanabiliyoruz.

Geriye kalan %52'lik devasa oran, sınır aşan sular olarak veya denize dökülerek, şiddetle ihtiyaç duymamıza rağmen faydalanamadığımız şekilde akıp gitmektedir.

Coğrafi Uyumsuzluk: Suyun Olduğu Yer ile Tarımın Olduğu Yer Farklı

Açıklama: Verimli topraklara sahip olmamıza rağmen su kaynaklarımız bu topraklarla aynı coğrafyada kesişmemektedir.

Konya Kapalı Havzası

Fırat-Dicle GAP

Stratejik Sonuç: Suyu olan bölgeler gelişim içindeyken, suyu yetersiz olan tarım bölgeleri geçim derdine düşmektedir. Havza içi veya havzalar arası transfer artık bir tercih değil, matematiksel bir zorunluluktur.

İklim Değişikliği: Kapasite Var, Ancak Yağış Yok

Toplam Depolama Kapasitesi:
183,4 Milyar m³
(En büyük güvencemiz)

**Doluluk Oranları:
%30 Seviyesinde**

Kuzey Kutbu'ndan sonra iklim değişikliğinin en yıkıcı etkilerini yaşıyan Akdeniz kuşaağı ülkelerinden biriyiz. Normal şartlar çok hızlı bozuluyor.

Bürokratik Düğüm: Çok Parçalı ve Etkisiz Yönetim

Mevzuat Karmaşası:

30 farklı kanun ve ikincil düzenleme. 13 yılda 3 kez revize edilen ama hala yasalaşmayan Su Kanunu.

Yetki Çakışması:

Bakanlıklar arası (Tarım ve Orman vs. Çevre Şehircilik) ve Genel Müdürlükler arası (Su Yönetimi vs. DSİ) mükerrer uygulamalar.

Dar Vizyon:

Ülkesel bütünlükten yoksun, havza/il ölçeğine hapsedilmiş zayıf Su Kurulları.

Ortak çalışma kültürü yerine, sorumluluk alanını koruma refleksi kaynak israfına neden olmaktadır.

Çözüm: Merkezi ve Etkin “Devlet Su İşleri Başkanlığı”

72 yıllık kurum hafızasının tek elde toplanması. İklim değişikliği ve kriz durumlarında AFAD benzeri hızlı karar alma ve etkin uygulama mekanizması.

DSİ

Stratejik Paradigma Deęiřimi

~~Suya Gore Tarım DEĞİL.~~

Tarıma Gore Su.

Mevcut su kaynaklarını en ekonomik ve teknolojik yöntemlerle kullanarak, suyu tarımın olduğu, bereketli topraklara taşıma felsefesi hayata geçirilmelidir.

Zihniyet Devrimi: Suyu Göre Tarım Değil, Tarıma Göre Su

Eski Yanılgı: Sadece suyun olduğu yerde tarım yapalım, kısıtlı bölgelerde üretimi durduralım.

Yeni Strateji: Tarımsal üretim için en uygun topraklara, suyu nerede olursa olsun alıp getirme iradesi.

5488 Sayılı Tarım Kanunu ve Yeni Destekleme Modeli ancak bu su tedariki zihniyetiyle bir şahlanışa dönüşebilir.

Mavi Damarlar: Havzalar Arası Su Transferi

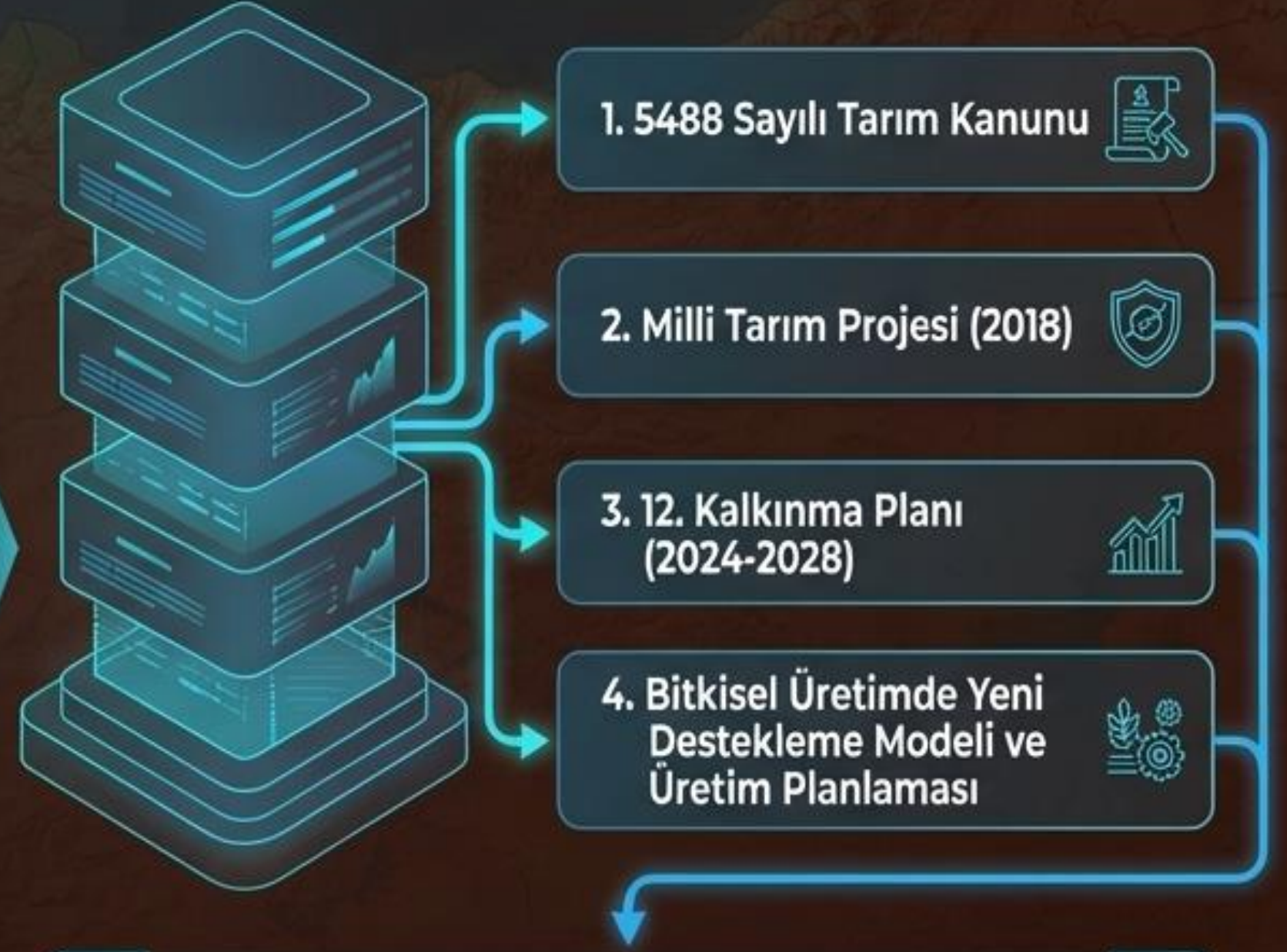
1. Gevne 2. Ermenek

Milli Su Planı: Havza bazlı parçalı planlama yerine, ülkesel bütünlüğü sağlayan merkezi planlama.

Can Suyu Nakli: İhtiyaç fazlası suların ve sınır aşan potansiyelin, ekolojik denge korunarak korunarak kurak ve verimli havzalara (Güneydoğu ve İç Anadolu) aktarılması.

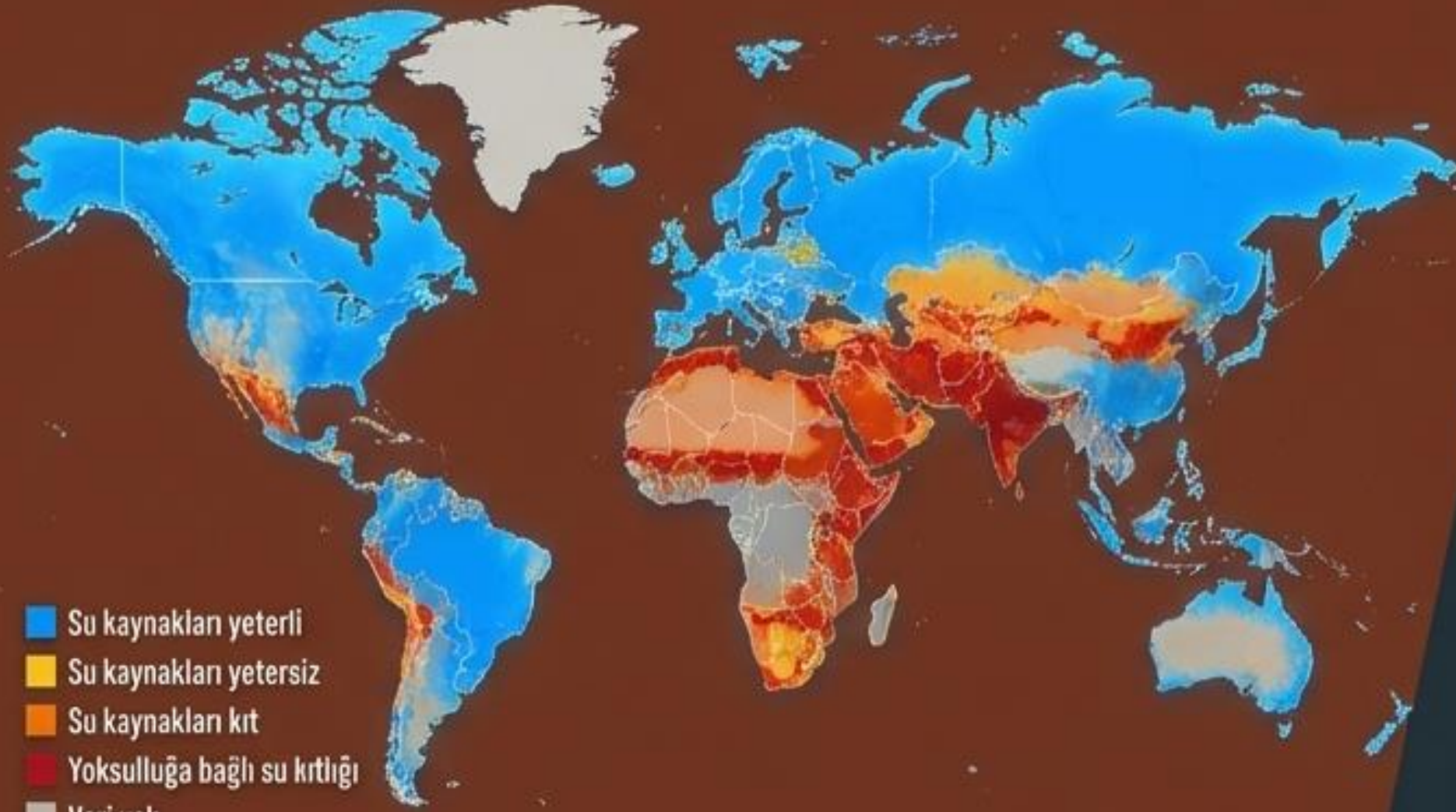
Zaruret, Seçenek Değil: Sulanabilir tarım alanlarının korunması ve iklim bağımlılığının azaltılması için havza dışı su transferi bir 'Devlet Projesi' zorunluluğudur.

Mevzuat ve Strateji Bütünleşmesi

Taslak Su Kanunu'nun 'Milli Su Planlaması' ile bu mevzuatların bütünleşmesi, Türk tarımı için eşi görülmemiş bir şahlanışın başlangıcı olacaktır.

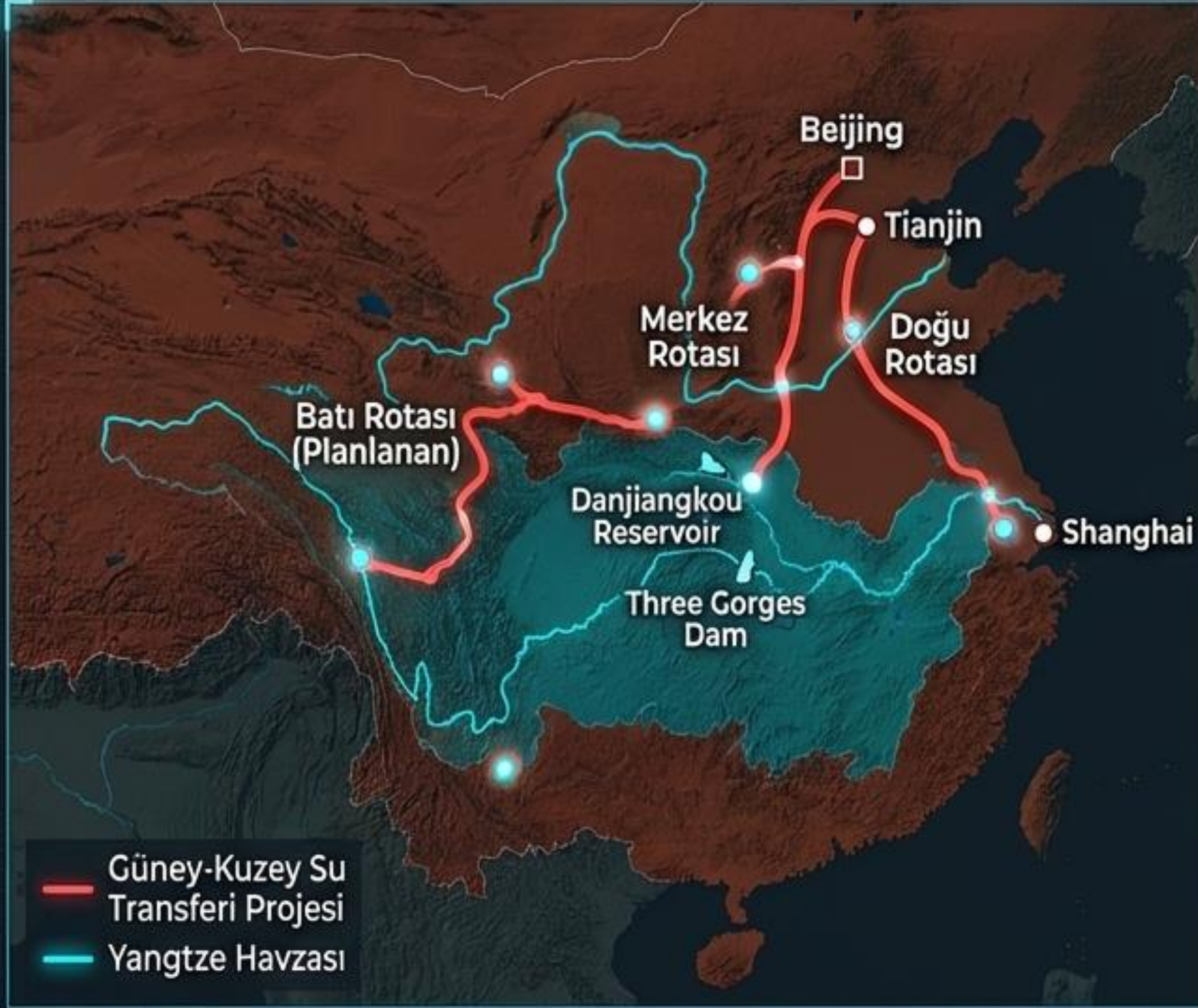
DÜNYA SUYU TAŞIYOR: 1900'DEN BUGÜNE MEGA TRANSFERLER

ÖNCÜ ÜLKELER: ABD, KANADA, HİNDİSTAN, ÇİN.

'DÜNYADA ÖRNEĞİ YOK' ARGÜMANI GEÇERSİZDİR. GELİŞMİŞ DEVLETLER GIDA ARZ GÜVENLİĞİNİ SAVUNMA SANAYİİ KADAR KRİTİK GÖREREK 120 YILDIR MEGA SU YOLLARI İNŞA ETMEKTEDİR.

ÇİN'İN 100 YILLIK VİZYONU: GÜNEY-KUZHEY SU TRANSFERİ

MESAFE

Toplam 4,300 km su yolu.

HACİM

Yılda 44.8 Milyar m³ tatlı su transferi (Türkiye'nin tüm tüketimine yakın).

SÜREÇ

1952'de fikir, 2003'te inşaat başlangıcı, 2050 tamamlanma hedefi. 79 Milyar Dolar harcama.

100 yıllık bu devasa iç projeyi inşa ederken Çin, kurak kuzeyin kalkınmasını hedeflemiş ve kimseden izin alma gereği duymamıştır.

Küresel Örnek II: Mısır 'Yeni Delta' Projesi

- **Dönüşüm:** 5,2 Milyar Dolara mal olan 114 km uzunluğunda yapay nehir inşası.
- **Hedef:** 2027 yılından önce 1,68 milyon hektar çölü tarım arazisine dönüştürmek ve yılda 3,5 milyar m³ su taşımak (Şu an %20'si tamamlandı).

Stratejik Tehdit: Mısır, Türkiye'nin Ortadoğu ve Arap Yarımadası'ndaki tarımsal ticaret pazarını hızla ele geçirmeye hazırlanıyor.

Biz Bunu Zaten Başardık: Asrın Projesi (KKTC)

Denizin altından, havza dışı su transferini bir **Devlet Projesi** olarak KKTC için mükemmel bir şekilde uyguladık.

İklim şartlarına bağımlılığı kırmak için kendi iç havzalarımızda bunu başarmamak Türkiye için hiç de zor olmayacaktır.

İrade ve mühendislik birleştiğinde yapılamaz denileninler yapılır.

EKONOMİK DİRİLİŞİN MOTORU

»» Ekonomik Etkiler

- Suyu toprakla buluşturduğumuzda tarım, ticaret ve sanayi zincirleme olarak büyüyecektir.
- Gayrisafi Milli Hasıla'ya (GSMH) devasa doğrudan katkı.
- Gelişecek gıda sanayisinin ihracat potansiyeli ile Cari Açığın Kapatılması.

TÜRKİYE 2053 VE 2071 HEDEFLERİNE GEÇİM DİRDİNDE OLAN BÖLGELERLE DEĞİL, GELİŞİM DİRDİNDE OLAN, ÜRETİM ÜSSÜNE DÖNÜŞMÜŞ HAVZALARLA ULAŞACAKTIR.

2053 ve 2071 Vizyonlarını Su Gücüyle İnşa Etmek

Türkiye, su yönetiminde tarihi bir yol ayrımındadır. Parçalı ve reaktif politikalar dönemi kapanmıştır. Gelecek nesillere yaşanabilir bir vatan, verimli topraklar ve yeterli su bırakmak tarihi bir sorumluluktur.

Milli Su Planı ve Merkezi Yönetim Reformu, sadece teknik bir düzenleme değil; Türkiye'nin bölgesel liderliği ve ulusal güvenliği için atılmış bir adımdır.

MİLLİ İRADE BEYANI

#topragınadamı

Celil ÇALIŞ - Ziraat Yüksek Mühendisi

SONUÇ: EMANETE SAHİP ÇIKMAK

Milli Güvenlik

Gıda güvenliği milli güvenliktir.
Su olmadan gıda, gıda olmadan
bağımsızlık olmaz.

Vizyon 2053 ve 2071

Büyük hedeflere ulaşmak, su
kaynaklarını "Milli bir servet"
olarak yönetmekle mümkündür.

Çağrı

Su, atalarımızdan miras değil, torunlarımızdan emanettir.

SUYA YÖN VEREN, GELECEĞE YÖN VERİR.

Son Söz...

**Bu ÷lkeye kendi insanından ve
kendi hayvanından başkasının
faydası yoktur.**

— *Ord. Prof. Dr. Kadri Bilge Emre*

MÜCADELEMİZ TARIMI SATIR BAŞI YAPANA KADAR.

Celil ÇALIŞ - Konya Şeker Zirai Üretim Koordinasyon Müdürü

